

PLANLAMA VE PİYASA: KÜRESEL GELİŞMELER VE TÜRKİYE

Dr. A.Yavuz EGE

13 Mayıs 2011

**20. YÜZYILIN SONLARINDAKİ
GELİŞMELER, ÖZELLİKLE BATI
YARIMKÜRESİNDE PİYASANIN TÜM
SORUNLARI ÇÖZDÜĞÜ GİBİ BİR
BÜYÜK YANILGIYI DA BERABERİNDE
GETİRMİŞTİR.**

**ANCAK KONTROLSÜZ PİYASA
GÜÇLERİNİN YARATTIĞI KÜRESEL
SORUNLAR GİDEREK ÇOK DAHA
BELİRGİN BİR HAL ALMIŞTIR.**

ABD'DE BAŞLAYAN VE HIZLA YAYILAN İKTİSADİ KRİZ, BİR SÜREDİR DÜNYADA GÖRÜLMEKTE OLAN BAZI EĞİLİMLERİN DAHA DA BELİRGİNLEŞMESİNE NEDEN OLMUŞTUR.

PLAN VE PİYASANIN BİRLİKTE VAROLDUĞU ÇİN VE HİNDİSTAN GİBİ BAZI EKONOMİLER, KRİZ DÖNEMİNDE DE YÜKSEK BÜYÜME HIZLARINI FAZLA BİR DEĞİŞME OLMAKSIZIN SÜRDÜRMEYİ BAŞARMIŞLARDIR.

TÜRKİYE EKONOMİSİ , ÇİN VE HİNDİSTAN'IN DÜZENLİ VE YÜKSEK BÜYÜME HIZLARININ ÇOK ALTINDA BİR BÜYÜMEYİ BİLE SÜREKLİ SAĞLAYAMAZ BİR HALDEDİR.

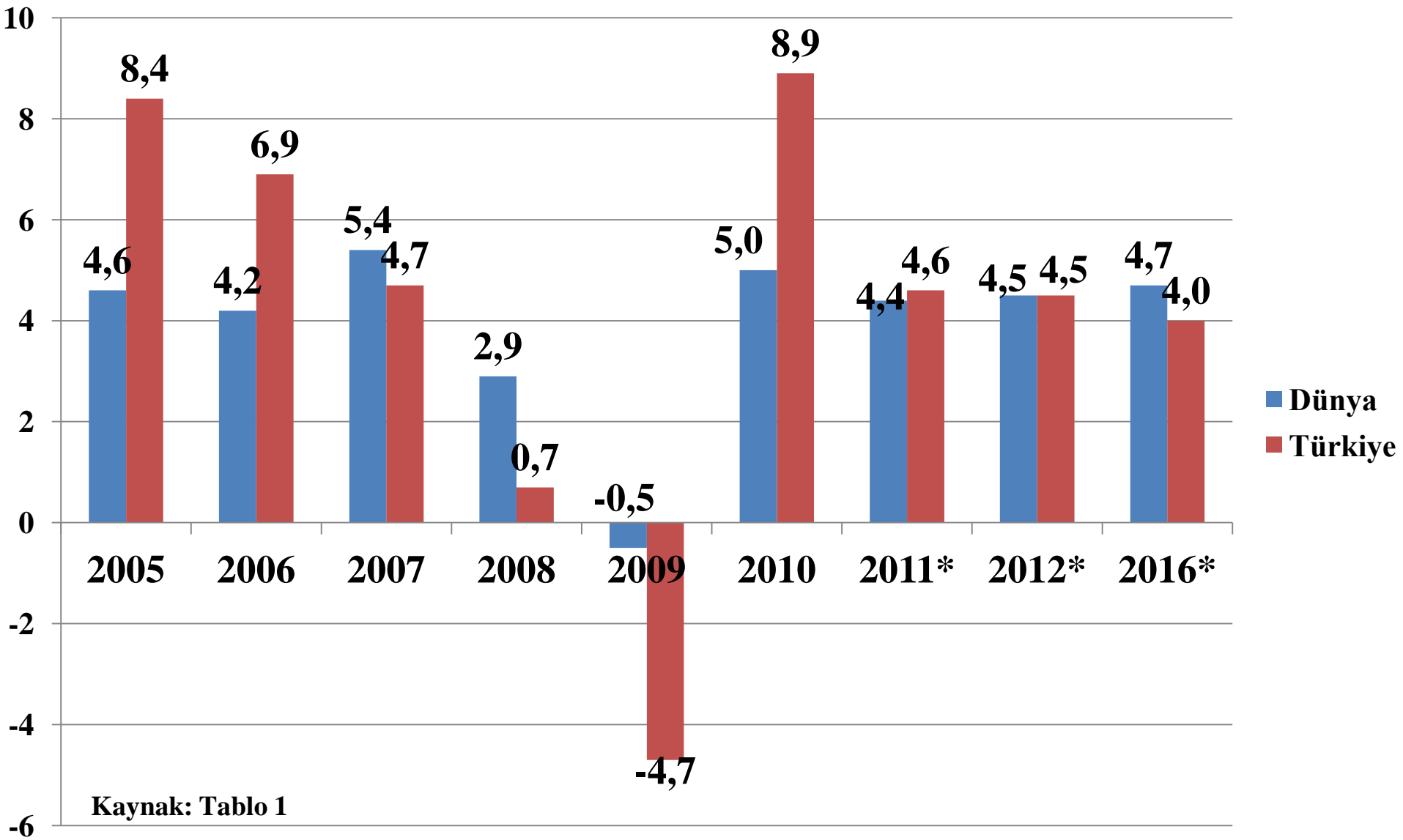
BUNUN NEDENİNİ, ULUSLARARASI FİNANS PİYASALARINA ENDEKSLENMİŞ POLİTİKALARDA ARAMAK GEREKMEKTEDİR.

TABLO: 1 REEL BÜYÜME ORANLARI (Yıllık %)

	GSYİH (Piyasa Fiyatlarıyla Milyar \$) (2009)	Gerçekleşme						Projeksiyon		
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2016
DÜNYA	57 920,0	4,6	4,2	5,4	2,9	-0,5	5,0	4,4	4,5	4,7
ABD	14 119,0	3,1	2,7	1,9	0,0	-2,6	2,8	2,8	2,9	2,7
Avro Bölgesi	12 465,3	1,7	3,1	2,9	0,4	-4,1	1,7	1,6	1,8	1,7
Çin	4 985,5	11,3	12,7	14,2	9,6	9,2	10,3	9,6	9,5	9,5
Hindistan	1 377,3	9,2	9,7	9,9	6,2	6,8	10,4	8,2	7,8	8,1
TÜRKİYE	616,7*	8,4	6,9	4,7	0,7	-4,7	8,9*	4,6	4,5	4,0

Kaynak: IMF, WEO, April 2011; * TÜİK

Türkiye ve Dünya: Büyüme Hızları (%)

TÜRKİYE’NİN HEM TASARRUF HEM DE YATIRIM ORANLARI DÜNYA ORTALAMASININ OLDUKÇA ALTINDADIR.

AYRICA BÜYÜK YATIRIM-TASARRUF AÇIKLARI VE BUNUNLA BAĞLANTILI OLARAK YÜKSEK CARİ AÇIKLAR VERİLMEKTEDİR.

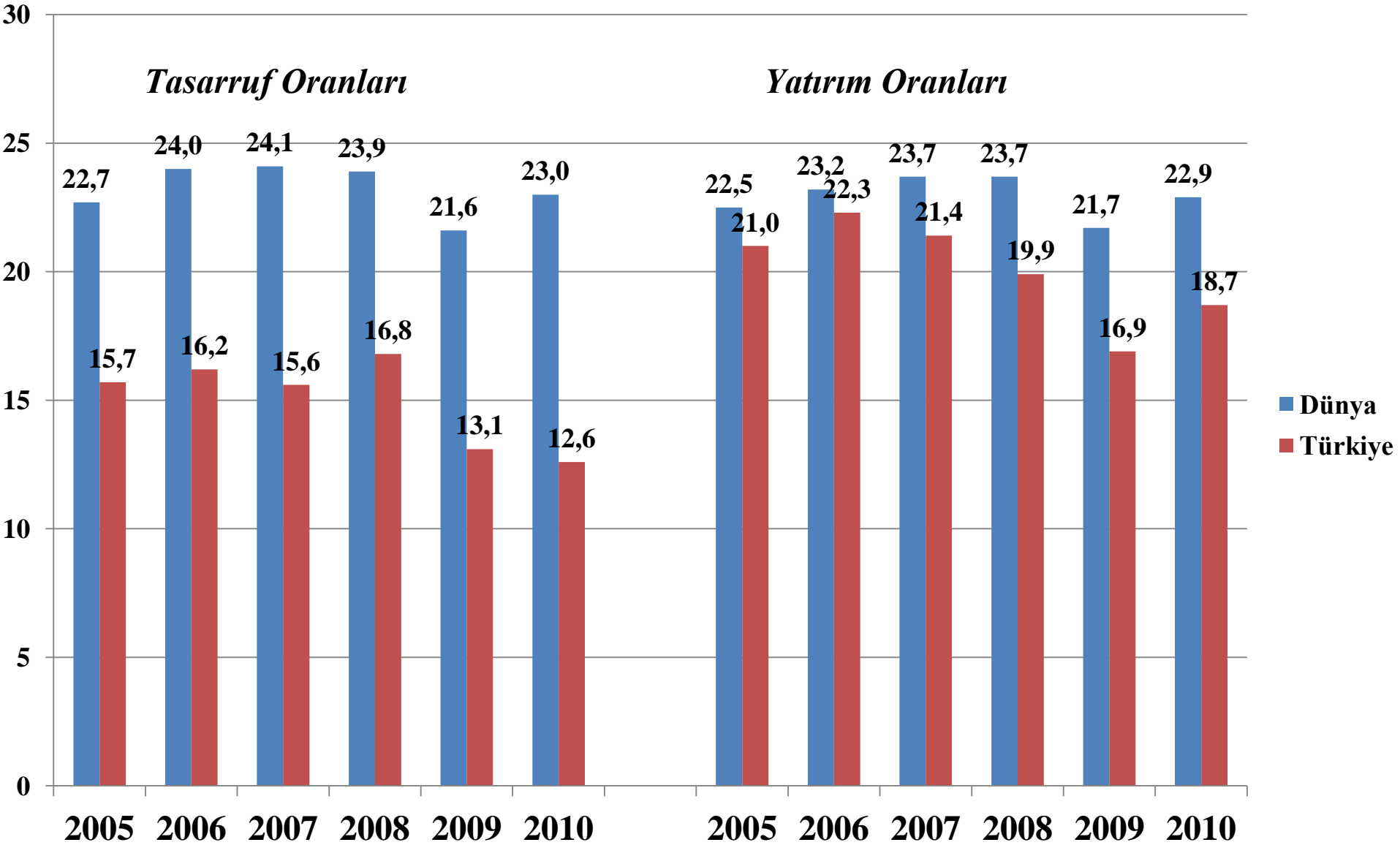
SON YILLARDA TASARRUF VE YATIRIM ORANLARININ HIZLA DÜŞTÜĞÜ DE GÖRÜLMEKTEDİR.

TABLO: 2 TASARRUF VE YATIRIM ORANLARI (%)

	Tasarruf/GSYİH						Yatırım/GSYİH					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
DÜNYA	22,7	24,0	24,1	23,9	21,6	23,0	22,5	23,2	23,7	23,7	21,7	22,9
ABD	15,1	16,2	14,3	12,4	10,9	11,6	20,3	20,5	19,6	18,0	14,8	15,9
Avro Bölgesi	21,2	22,0	22,5	21,3	18,7	19,3	20,8	21,7	22,3	21,8	18,9	19,0
Çin **	51,2	54,1	54,1	54,3	54,0	..	44,0	44,5	43,1	44,4	48,0	..
Hindistan**	34,2	35,8	37,8	38,0	35,0	..	34,8	36,4	38,7	39,7	36,0	..
TÜRKİYE*	15,7	16,2	15,6	16,8	13,1	12,6	21,0	22,3	21,4	19,9	16,9	18,7

Kaynak: IMF, WEO, April 2011; *DPT; ** World Bank Data Base

Türkiye ve Dünya: Tasarruf ve Yatırım Oranları(%)

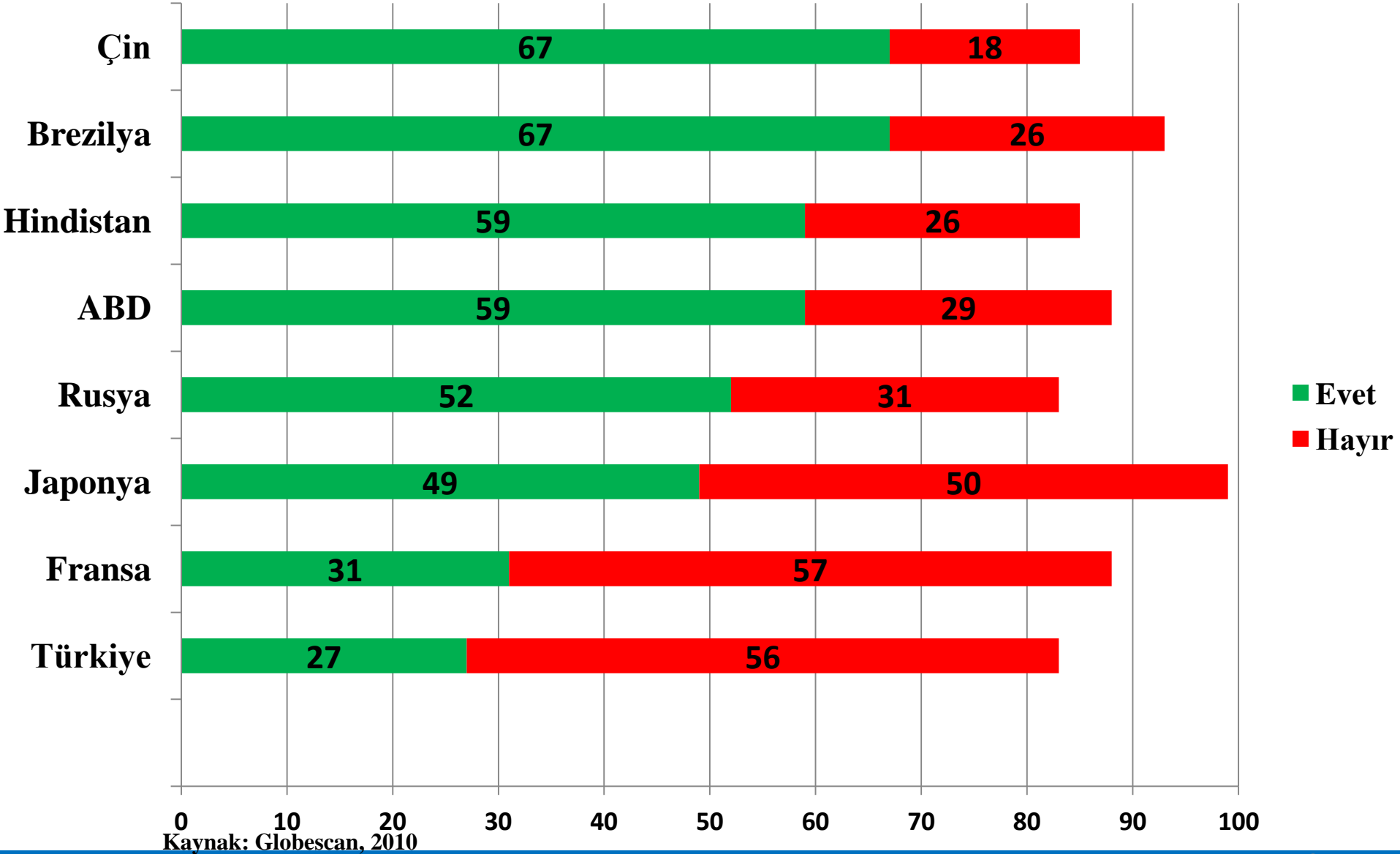
TABLO: 3 CARI İŞLEMLER DENGESİ / GSYİH (%)

	Gerçekleşme						Projeksiyon		
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2016
ABD	-5,9	-6,0	-5,1	-4,7	-2,7	-3,2	-3,2	-2,8	-3,4
Avro Bölgesi	0,4	0,4	0,2	-0,6	-0,2	0,1	0,0	0,0	0,1
Çin	7,1	9,3	10,6	9,6	6,0	5,2	5,7	6,3	7,8
Hindistan	-1,3	-1,0	-0,7	-2,0	-2,8	-3,2	-3,7	-3,8	-1,6
TÜRKİYE	-4,6	-6,1	-5,9	-5,7	-2,3	-6,5	-8,0	-8,2	-8,4

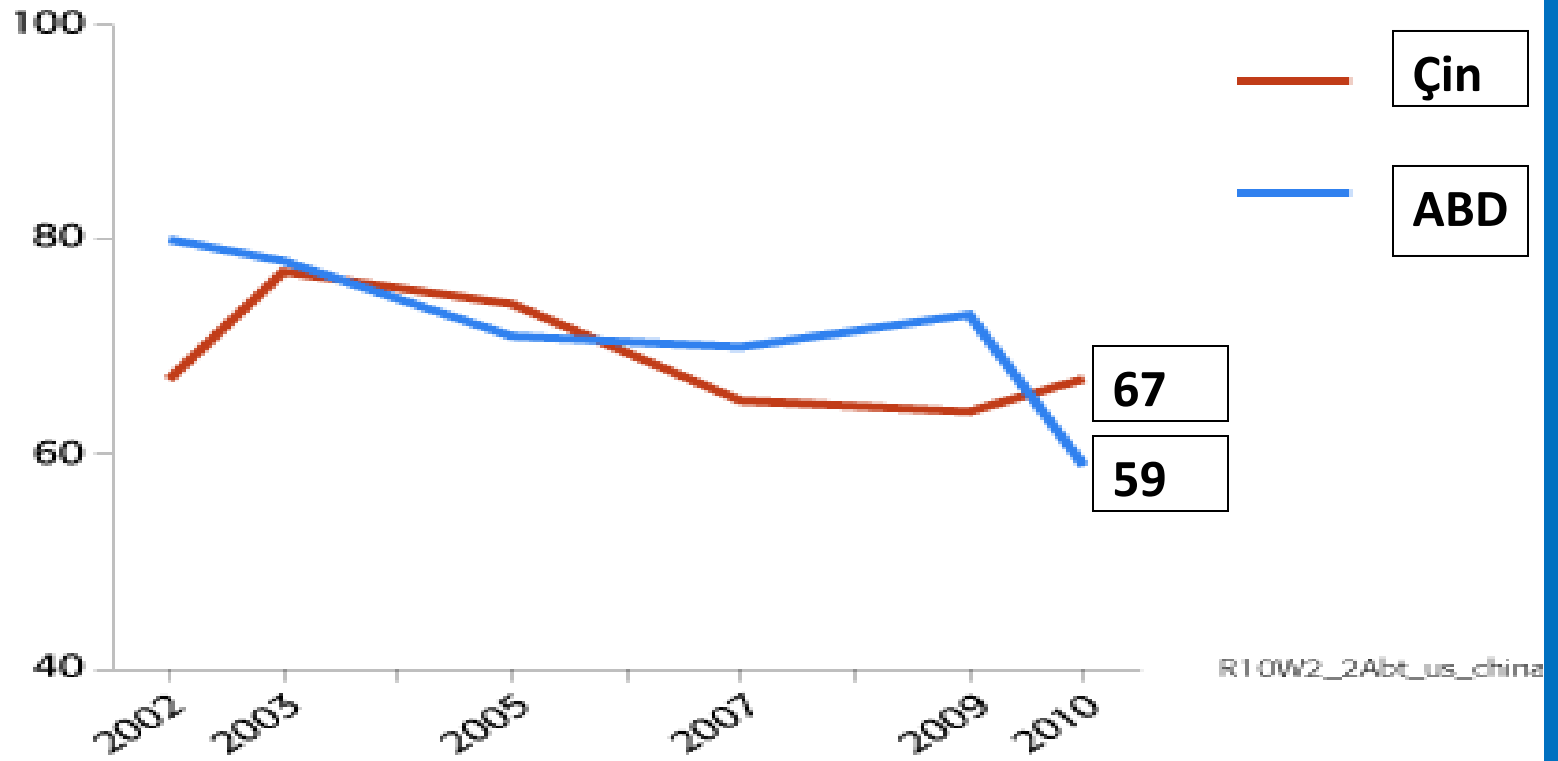
Kaynak: IMF, WEO, April 2011

**ÖZELLİKLE SON KÜRESEL KRİZLE
BİRLİKTE PİYASALARA OLAN GÜVEN
BÜYÜK ÖLÇÜDE SARSILMIŞ VE YENİ
ARAYIŞLAR HIZ KAZANMIŞTIR.**

EN İYİ SİSTEM SERBEST PİYASA EKONOMİSİ Mİ?(%)

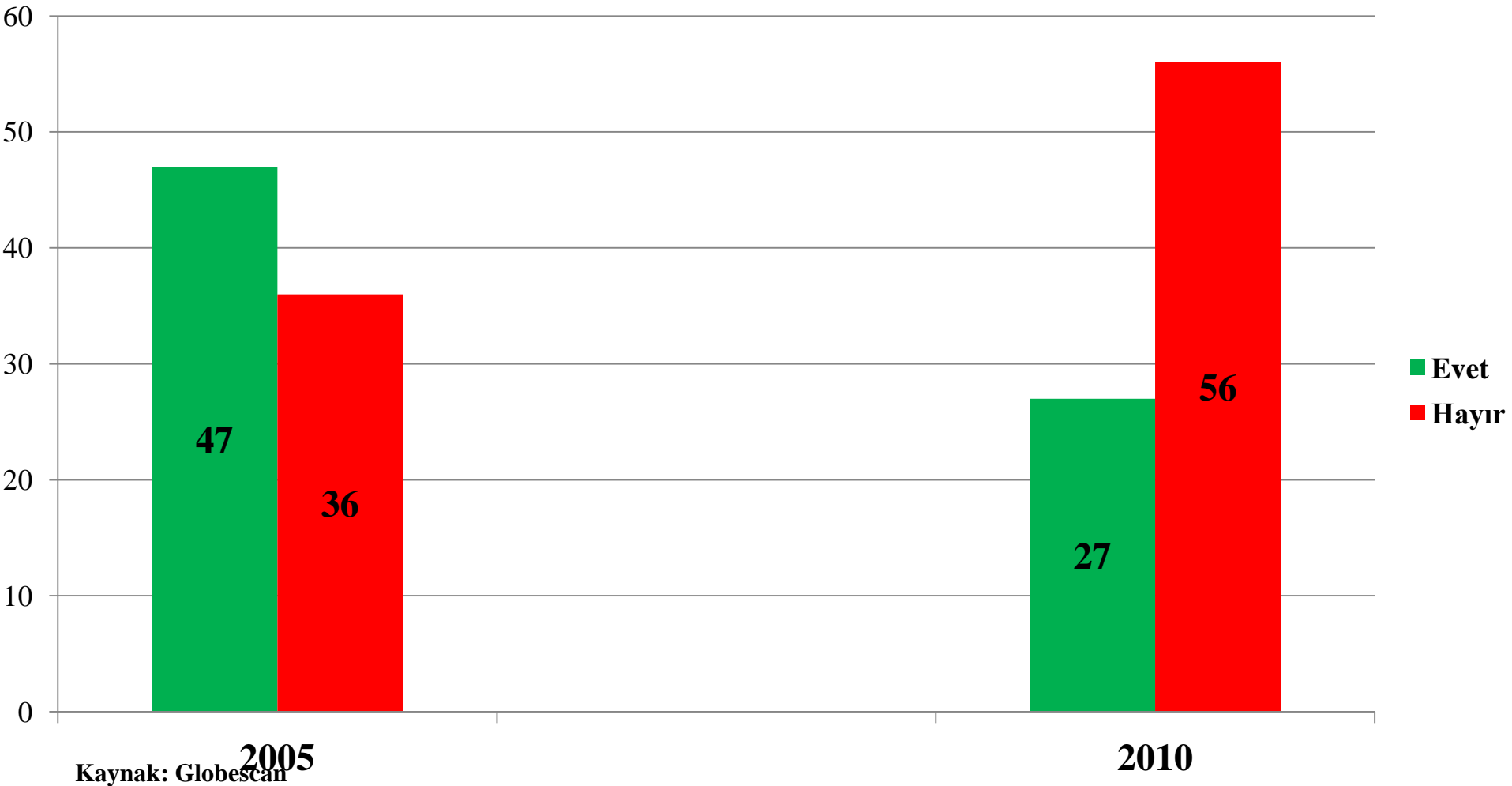

“SERBEST PİYASA EKONOMİSİ EN İYİ SİSTEMDİR” DİYENLERİN ORANI (%)

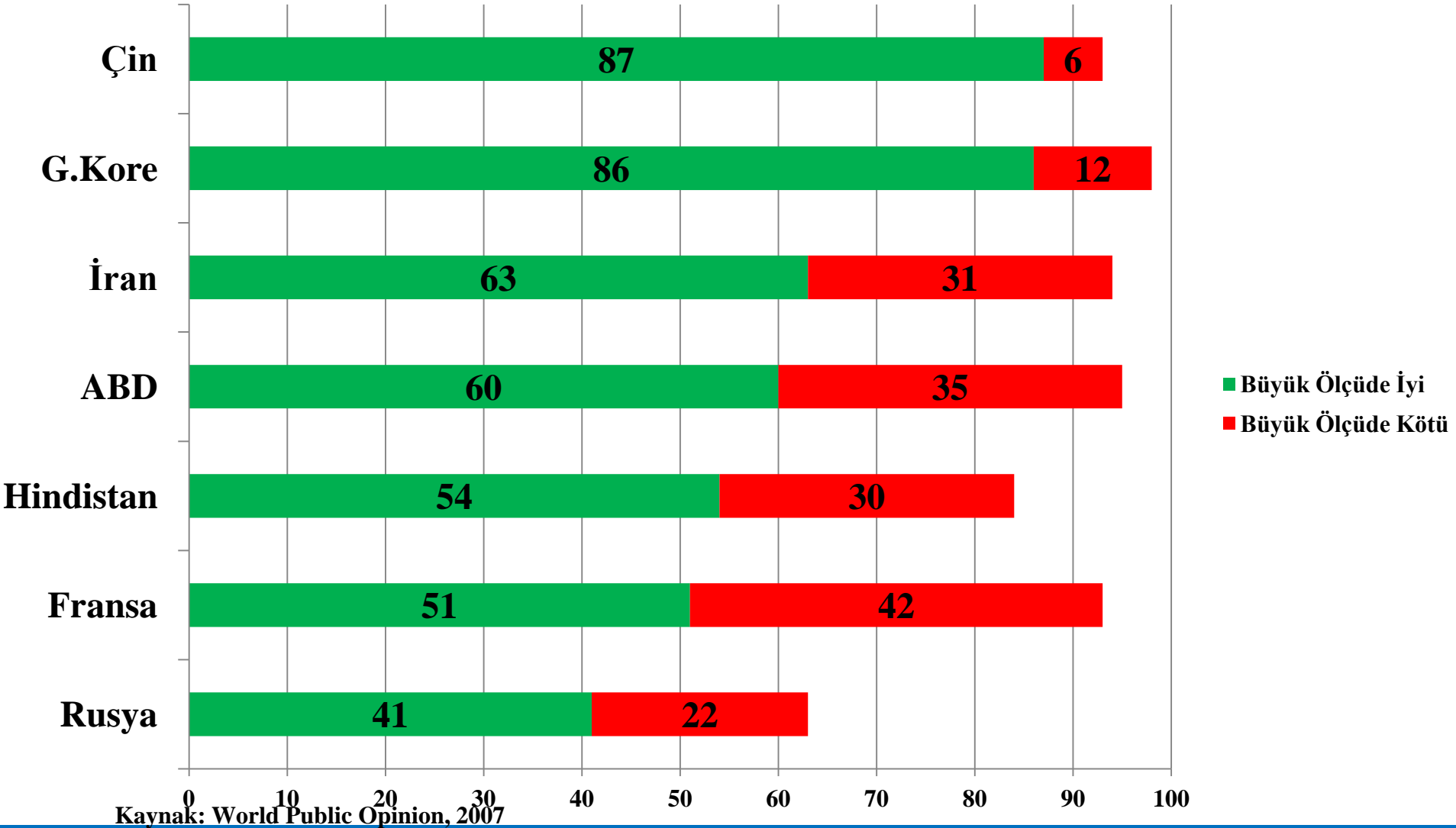
Kaynak: Globescan

Kamuoyu Yoklaması: Türkiye
"En İyi Sistem Serbest Piyasa Ekonomisi mi?"
(%)

TARTIŞILMAKTA OLAN YALNIZCA PİYASA EKONOMİSİ DEĞİLDİR. BUNUN YANISIRA “NASIL BİR KÜRESELLEŞME?” SORUSUNUN YANITI DA ARANMAKTADIR.

Küreselleşme Ülkeniz İçin İyi mi Kötü mü?(%)

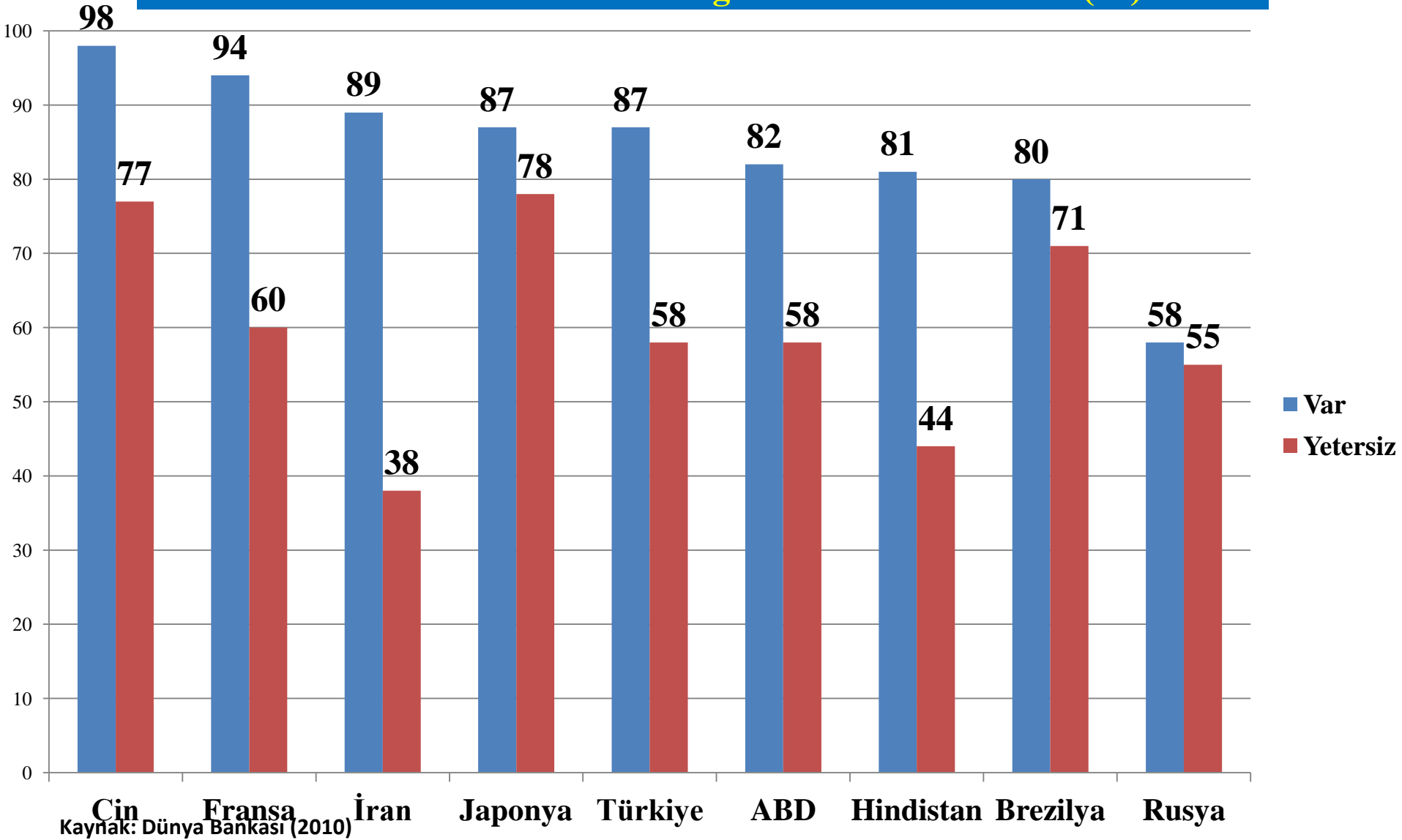

PİYASA DÜZENİNİN, HIZ KAZANDIRDIĞI VE BÜYÜK BOYUTLARA ULAŞMASINA NEDEN OLDUĞU KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ, PEK ÇOK BAŞKA KÜRESEL SORUNLA DA ETKİLEŞİM İÇİNDE OLAN VE DÜNYANIN GELECEĞİNİ TEHDİT EDEN TEMEL BİR SORUNDUR.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE BUNUNLA İLİŞKİLİ OLSUN YA DA OLMASIN KÜRESEL SORUNLARIN TÜMÜNÜN KÜRESEL ÇÖZÜMLER BEKLEDİĞİ AÇIKTIR.

KÜRESEL ÇÖZÜMLERİ GETİRECEK OLAN İSE, EN AZINDAN BAZI UNSURLARI İTİBARIYLA UYGULAMA ZORUNLULUĞU OLMASI GEREKEN PLANLI BİR YAKLAŞIMDIR. BU TÜR BİR İŞBİRLİĞİNE DÜNYA HALKLARININ O KADAR UZAK OLMADIKLARI GÖRÜLMEKTEDİR.

Küresel İklim Değişikliğine Karşı Ülkenizin Önlem Alma Sorumluluğu Var mı? Hükümetinizin Aldığı Önlemler Yeterli mi?(%)

**TÜRKİYE’NİN, OLUŞMAKTA OLAN
YENİ DÜNYA DÜZENİ İÇİNDE SAĞLAM
BİR YER EDİNEBİLMESİ VE ONUN
OLUŞUMUNA OLUMLU KATKIDA
BULUNABİLMESİ, TÜRKİYE
EKONOMİSİNİN BİR PLAN İÇİNDE
YENİDEN YAPILANDIRILABİLMESİNE
BAĞLIDIR.**